

Şubat ayında meyve bahçesinde

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 22.02.2020 Брой: 2/2020

Meyve türleri, gelişmeleri için uygun koşullar altında meyve mahsulünü tamamen yok edebilen bir dizi böcek, akar, virüs, fitoplazma, bakteri ve mantar tarafından saldırıya uğrar. Bunlardan bazıları ayrıca ağaçların erken ölümüne neden olur. Bu türleri zararlılardan korumadan yüksek kaliteli meyve üretimi imkansızdır.

Meyve ağaçlarını hastalık ve zararlılardan koruma önlemleri Şubat ayı gibi erken bir tarihte başlamalıdır. Bu ay boyunca meyve türlerinin büyük bir kısmı, olumsuz sıcaklıklar nedeniyle zorunlu dinlenme fenofazındadır. Bu aydaki sıcak dönemler, hem meyve türlerinde hem de onların zararlılarında hayati süreçlerin aktifleşmesine yol açabilir. Bu durum, meyve ağaçlarını hastalık ve zararlılardan koruma önlemlerinin kış sonunda başlamasını gerektirir.

Şubat ayının sıcak günlerinde, sonbaharda yapılmadıysa, dökülen yaprakları gömmek için sürüm yapılabilir. Bu toprak işlemesi aynı zamanda kiraz sineği pupalarının bir kısmını, sert çekirdekli meyvelerdeki testere sineğinin sahte tırtıllarını, vişne testere sineğini, siyah erik meyve testere sineğini, kiraz/vişne hortumlu böceğinin, elma çiçek hortumlu böceğinin ve elma çiçek böceğinin kışlayan formlarını da yok eder.

Dökülen yaprakların sürülerek toprağa karıştırılması, elma ve armutta külleme, kiraz ve vişnede silindrosporioz, erikte kırmızı yaprak lekesi vb. enfeksiyonların azaltılmasına yardımcı olur. Listelenen hastalıklar, enfekte olmuş dökülen yapraklarda kışlayan mantarlardan kaynaklanır.

Yaprakların sürülmesiyle, dökülen yapraklarda kışlayan yaprak galeri güvesi türlerinin kışlayan popülasyonu da azaltılır. Yapraklar sürülürken, kök sisteminin yaralanmamasına büyük özen gösterilmelidir, çünkü bu bakteriyel kanser veya kök çürüklüğü etmenleriyle enfeksiyonlara yol açar. Sürüm derinliği, plantasyonun yaşı ve anaç tipine göre belirlenmelidir.

Bu dönemde, meyve ağaçlarının şekillendirilmesi için budama yapılır ve bununla eşzamanlı olarak enfekte olmuş sürgünler çıkarılır: elmada külleme, armutta pas, meyve ağaçlarında karaleke, sitospora kanseri, meyve ağaçlarında kurşuni/sedef yaprak, sert çekirdekli meyvelerde delikli yaprak. Ayrıca, en uygun an olan vejetasyon döneminde çıkarılmadıysa, yumuşak çekirdekli meyvelerde ateş yanıklığından ve sert çekirdekli meyvelerde bakteriyel kanserden (*Pseudomonas syringae*) enfekte olmuş sürgünler de kesilir. Leopar güvesi, odun delen böcekler, keçi güvesi, elma camvurdu güvesi, elma dal güvesi tarafından zarar görmüş dallar da kesilir.

Sanitasyon budamasından sonra, yaraların üzeri içine Champion veya Funguran eklenmiş beyaz lateks boya ile kapatılır. Kesilen tüm dal ve sürgünler, enfeksiyon kaynağı olarak hizmet etmemeleri için bahçeden uzaklaştırılır ve yakılır.

Elma küllemesinin gelişimini sınırlamak için tarımsal teknik önlemlerden biri, kış sonunda yapılan su yükleme sulamasıdır. Bu sulama ile kışlayan külleme sporlarının boşalması/"fırlaması" hızlandırılabilir ve daha kısa bir sürede tamamlanabilir. Bu sulama, tomurcuk patlamasından önce yapılmalıdır.

Şubat ayının sıcak günleri ve Mart ayının ilk yarısında, aşağıdakilerin kışlayan popülasyonunu azaltmak için meyve türlerine ilaçlama yapılır: Avrupa kırmızı örümcek akarı, kahverengi akar, yeşil elma yaprakbiti, pembe elma yaprakbiti, elma-sinirli ot yaprakbiti, armut yaprakbiti, armut yaprak kabarcık yaprakbiti (*Psylla pyri* – Armut psillidi), kiraz siyah yaprakbiti, unlu şeftali-kamış yaprakbiti, sera şeftali yaprakbiti, yaprak kıvrıcık yaprakbiti, büyük şeftali yaprakbiti, küçük ve büyük erik yaprakbiti, küçük kış güvesi, büyük kış güvesi, gül yaprakbükeni, alıç yaprakbükeni, kahverengi benekli yaprakbükeni; San Jose kabuklubiti, sarı istiridye kabuklubiti, sahte San

Jose kabuklubiti, elma virgül kabuklubiti larvaları. Elma, armut, kiraz, vişne, kayısı, şeftali ve erikteki bu zararlılara karşı, parafin yağı bazlı preparatlarla uygulamalar yapılır – Ovipron Top EC – 2.5–3.5 l/da, Ovitex EC – 2 l/da, Ecstyoil EC – 375–1500 ml/da, Insectoil Key – 375–1500 ml/da, Laincoil EC – 1500 ml/da.

Şeftalide yaprak kıvrıcıklığı, armut ve şeftalide pas, sert çekirdekli meyvelerde delikli yaprak ve kahverengi çürüklük, *Pseudomonas syringae*'nin neden olduğu kiraz, vişne ve kayısıda bakteriyel kanser (yanıklık), erikte cep (kabarcık) hastalığının eşzamanlı kontrolü için, yukarıda belirtilen preparatlara bakır içeren fungusitlerden biri eklenir – %1 Bordo bulamacı, Bordo Mix 20 WP – 500 g/da, Funguran OH 50 WP – %0.3, Champion WP – %0.3, Kocide 2000 WG – %0.3.

Armutta, armut psillidinin gelişimi, özellikle kış barınaklarından çıkışı ve kışlamış erginlerin şişmekte olan tomurcuklara dağılımı izlenmelidir; erginler buradan özsu emmeye başlar. Yüksek zararlı yoğunluğunda (10 çiçek tomurcuğu dalında 1 ergin) yumurta bırakmadan önce erginlere karşı aşağıdaki insektisitlerden biriyle ilaçlama yapmak gereklidir: Vaztak New 100 EC – %0.02, Decis 2.5 EC – %0.03, Deka EC – 75 ml/da, Lamdex Extra WG – 80–100 g/da, Meteor (15.7 g/l) SC – %0.09, Sineis 480 SC – 30–43.7 ml/da, Sumi Alpha 5 EC – %0.02.

Kiraz ve vişnede, bu dönemde vişne/kiraz hortumlu böceğinin yoğunluğunu belirlemek için ağaçlar silkelenir – ağaç başına 3–5 ergin tespit edildiğinde, Meteor (15.7 g/l) SC – %0.06–0.09 ile ilaçlama yapılır.

Kış ilaçlaması yalnızca kanıtlanmış bir gereklilik olduğunda, yani zararlıların kışlayan formlarının yoğunluğu ekonomik zarar eşiğini aştığında yapılmalıdır. Bireysel zararlılar için bu eşikler şunlardır: Avrupa kırmızı örümcek akarı – 10 cm sürgünde 60–80 kış yumurtası; yaprakbitleri – 1-3 yaşındaki 1 m sürgünde 15–20 kış yumurtası; kış güveleri – 1-3 yaşındaki 2 m sürgünde 2–5 yumurta; elma içkurdu – 3 yaşındaki 1 m sürgünde 0.5 ila 1 kalkan; yaprakbüken güveleri – ağaç başına 3–5 yumurta kümesi; San Jose kabuklubiti – varlığı; diğer kabuklubitler – 1 m sürgünde 20–30 birey; armut psillidi – 10 çiçek tomurcuğu dalında 1 ergin veya 8–10 yumurta; kiraz siyah yaprakbiti – 10 cm sürgünde 5–10 yumurta. Bu durum, yetiştiricilerin bitki koruma uzmanlarından tavsiye almasını gerektirir, böylece gereksiz masraflardan kaçınılır ve kullanılan pestisitlerin çevre üzerindeki zararlı etkisi azaltılır.

Kış ilaçlaması için gerekli ilaçlı su miktarı, ağaçların yaşı ve oluşmuş taç yapısına bağlı olarak belirlenir. Genellikle dekar başına 80 ila 150 litre ilaçlı su kullanılır.

Zararlıların kışlayan formlarına karşı mücadelenin etkinliği için önemli bir koşul, tacın tüm kısımlarının iyice ıslatılmasıdır. Parafin yağı bazlı preparatlar, ince bir tabaka oluşturarak kapladıkları zararlıların oksijene erişimini

engeller ve böylece onları boğarak etki gösterir.